

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Καλλιθέα, 17/07/2019

Αριθμός απόφασης: 2306

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α2

Ταχ. Δ/ση : Αριστογείτονος 19

Ταχ. Κώδικας : 176 71 - Καλλιθέα

Τηλέφωνο : 213 1604553

ΦΑΞ : 213 1604567

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις :

α. Του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170), όπως ισχύει.

β. Της παρ. 3 του άρθρου 47 του ν. 4331/2015 (ΦΕΚ Α' 69).

γ. Του άρθρου 11 της Δ. ΟΡΓ. Α 1036960 ΕΞ 2017/10.03.2017 Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (ΦΕΚ 968 Β'/22.03.2017) με θέμα «*Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)*».

δ. Της ΠΟΛ 1064/28.04.2017 Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΦΕΚ Β' 1440/27-04-2014) «*Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Ειδική Διοικητική Διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή), καθορισμός λεπτομερειών για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων αυτής και ρύθμιση ζητημάτων καταβολής και αναστολής καταβολής του οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής*».

2. Την ΠΟΛ 1069/4-3-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την αριθμ. Δ.Ε.Δ. 1126366 ΕΞ 2016/30.08.2016 (ΦΕΚ 2759 / τ. Β' / 01.09.2016) Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

1. Την από 22/03/2019 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανή προσφυγή του του, ΑΦΜ, κατοίκου, οδός κατά της τεκμαιρόμενης αρνητικής απάντησης του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Γλυφάδας επί της με αρ. πρωτ. /2018 τροποποιητικής - ανακλητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματός της φορολογικού έτους 2016 και τα προσκομιζόμενα με αυτή σχετικά έγγραφα.

2. Τις απόψεις της Δ.Ο.Υ. Γλυφάδας.

4. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α2, όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της από 22/03/2019 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής του του, ΑΦΜ, η οποία κατατέθηκε εμπρόθεσμα, και μετά την μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

Με την πάροδο απράκτου τριμήνου από την υποβολή στη Δ.Ο.Υ. Γλυφάδας της από 06-12-2018 τροποποιητικής - ανακλητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016 του προσφεύγοντος απορρίφθηκε σιωπηρά το αίτημά του περί διενέργειας νέας εκκαθάρισης με βάση την εν λόγω δήλωση και επιστροφής του αχρεωστήτως παρακρατηθέντος / καταβληθέντος ποσού τόσο του φόρου εισοδήματος, όσο και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Ν. 4172/2013 για το ανωτέρω φορολογικό έτος.

Η ως άνω τροποποιητική - ανακλητική δήλωση αφορά τη μείωση του δηλωθέντος (με την αρχική δήλωση) φορολογητέου εισοδήματος φορολογικού έτους 2016 κατά το ποσό του ειδικού επιδόματος μουσικού οργάνου, ύψους 3.876,00 €, ως μη υποκείμενο ούτε σε φόρο, όσο και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Ν. 4172/2013 για το ανωτέρω φορολογικό έτος. Το εν λόγω ποσό χορηγήθηκε στον προσφεύγοντα ως μουσικό - μέλος της Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής (όπως προκύπτει από τη σχετική βεβαίωση του Τμήματος Εκκαθάρισης Μισθοδοσίας της Δ/σης Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού).

Ο προσφεύγων, με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ζητά την αποδοχή της κρινόμενης προσφυγής του και τη διενέργεια νέας εκκαθάρισης με βάση την ανωτέρω τροποποιητική - ανακλητική δήλωση, ήτοι αφού αφαιρεθεί από το συνολικό ποσό των υποβληθεισών σε φόρο αποδοχών του για το φορολογικό έτος 2016 το ειδικό επίδομα οργάνου, ύψους 3.876,00 €, που έλαβε για το εν λόγω φορολογικό έτος, ισχυριζόμενος ότι το επίδομα αυτό δεν υπάγεται σε φορολογία εισοδήματος ούτε σε ειδική εισφορά αλληλεγγύης, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν. 3205/2003, όπως αντικαταστάθηκε από τον Νόμο 4093/2012(περ. 30 υποπερ. 2)

Προς επίρρωση των ισχυρισμών του, ο προσφεύγων επικαλείται τις ΠΟΛ. 1097/22-05-2018 και 1125/29-06-2018 του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..

Επειδή, με το άρθρο 72 παρ. 25 του Ν. 4172/2013 ορίζεται ότι από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του προϊσχύσαντος Κ.Φ.Ε. (Ν. 2238/1994).

Επειδή, με το άρθρο 19 παρ. 1 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013) ορίζεται ότι: «Αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση.».

Επειδή, με βάση τις παραπάνω διατάξεις, οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, όταν διαπιστωθεί από το φορολογούμενο ότι περιέχουν λάθη ή παραλείψεις, πρέπει από 01-01-2014 και μετά να τροποποιούνται με την υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης (σχετ. η εγκ. ΠΟΛ. 1174/2014 της Γ.Γ.Δ.Ε.).

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 72 του Δεκάτου Τρίτου Κεφαλαίου του Ν. 4174/2013 [στο οποίο αναριθμήθηκε το αρχικό άρθρο 66 (του Δωδέκατου Κεφαλαίου του Μέρους Α' του ίδιου Νόμου) με το άρθρο 8 του Ν. 4337/2015 (ΦΕΚ Α' 129/17-10-2015)], και συγκεκριμένα στην παρ. 43, όπως αυτή προστέθηκε με την υποπαρ. Δ2 περ. 21 του άρθρου πρώτου του Ν. 4254/2014, ορίζεται ότι: «Εφόσον με την υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης ή με αυτοτελές αίτημα ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο, που αφορά φορολογικό έτος, διαχειριστική περίοδο ή φορολογική υπόθεση, μέχρι την έναρξη ισχύος του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, προβάλλεται αξίωση επιστροφής φόρου, για τα σχετικά με την παραγραφή, εφαρμόζονται τα ισχύοντα μέχρι το χρόνο έναρξης ισχύος του Κώδικα.».

Επειδή, με την ΠΟΛ. 1172/14-11-2017 εγκύκλιο του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με την προθεσμία υποβολής τροποποιητικών δηλώσεων του άρθρου 19 του Ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) και την έναρξη της προθεσμίας για την παραγραφή της αξίωσης επιστροφής φόρου σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης» διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

«1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., Ν. 4174/2013, Α' 170), αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση (παρ. 1). Αν ο φορολογούμενος υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση εντός της προθεσμίας υποβολής της αρχικής φορολογικής δήλωσης, τότε και η τροποποιητική φορολογική δήλωση επέχει θέση αρχικής δήλωσης και θεωρείται ότι και οι δύο, αρχική και τροποποιητική έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα (παρ. 2). Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την έκδοση εντολής ελέγχου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έλεγχο της αρχικής δήλωσης με όλες τις συνέπειες περί εκπρόθεσμης δήλωσης (παρ. 3).

2. Οι προθεσμίες παραγραφής της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 36 του Κ.Φ.Δ., σύμφωνα με τις οποίες η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης.

3. Στις διατάξεις του άρθρου 72 του Κ.Φ.Δ. ορίζεται, μεταξύ άλλων, στη μεν παράγραφο 11 ότι διατάξεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών, προστίμων, προϊσχύουσες του άρθρου 36 του ίδιου Κώδικα, εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή για τις χρήσεις, τις περιόδους, τις υποθέσεις και τις φορολογικές υποχρεώσεις τις οποίες αφορούν, στη δε παράγραφο 43 ότι, εφόσον με την υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης ή με αυτοτελές αίτημα ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο, που αφορά φορολογικό έτος, διαχειριστική περίοδο ή φορολογική υπόθεση, μέχρι την έναρξη ισχύος του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, προβάλλεται αξίωση επιστροφής φόρου, για τα σχετικά με την παραγραφή, εφαρμόζονται τα ισχύοντα μέχρι τον χρόνο έναρξης ισχύος του Κώδικα.

4. Στο άρθρο 61 παρ. 4 του Ν. 2238/1994 (Α' 151), ο οποίος ίσχυε για εισοδήματα που αποκτώνται και για δαπάνες που πραγματοποιούνται έως και 31-12-2013, ορίζονται τα εξής: «Η δήλωση αποτελεί δεσμευτικό τίτλο για το φορολογούμενο. Μπορεί όμως, για λόγους συγγνωστής πλάνης, να την ανακαλέσει εν όλω ή εν μέρει [...] Ανάκληση δήλωσης με σκοπό την ανατροπή οριστικής και αμετάκλητης φορολογικής εγγραφής είναι ανεπίτρεπτη». Εξάλλου, το άρθρο 84 του ίδιου Κώδικα ορίζει στην παράγραφο 1 ότι «Η κοινοποίηση φύλλου ελέγχου [...] δεν μπορεί να γίνει μετά την πάροδο πενταετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο λήγει η προθεσμία για την επίδοση της

δήλωσης. Το δικαίωμα του Δημοσίου για επιβολή του φόρου παραγράφεται μετά την πάροδο της πενταετίας» και στην παρ. 7, όπως αυτή ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με την παράγραφο 15 του άρθρου 8 του Ν. 3842/2010 (Α' 58), ότι «Αν υποβληθεί ανακλητική δήλωση ή δήλωση με επιφύλαξη, η αξίωση για την επιστροφή του φόρου παραγράφεται μετά τρία (3) έτη από την ημέρα της με οποιονδήποτε τρόπο αποδοχής της» και όπως αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παράγραφο 15 του άρθρου 8 του Ν. 3842/2010 (Α' 58), ότι «Αν υποβληθεί ανακλητική δήλωση ή δήλωση με επιφύλαξη, η αξίωση για την επιστροφή του φόρου παραγράφεται μετά τρία (3) έτη από την ημέρα της με οποιονδήποτε τρόπο αποδοχής της [...]». Ως προς τα λοιπά θέματα της παραγραφής εφαρμόζονται οι διατάξεις του δημοσίου λογιστικού (Ν. 2362/1995), όπως εκάστοτε ισχύουν». Τέλος, κατά το άρθρο 90 παρ.2 του Ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού [...]» (Α' 247), «Η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή αχρεωστήτως ή παρά το νόμο καταβληθέντος σ' αυτό χρηματικού ποσού παραγράφεται μετά τρία έτη από της καταβολής [...]».

5. Σύμφωνα με την, παγιωθείσα πλέον, νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 3458/2001 επταμ., 4075/ 2012, ΣτΕ 425/2017 επταμ., ΣτΕ 845/2017 -7/2017, ΣτΕ 1751/2017 επταμ.), από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων του Κ.Φ.Ε., η αξίωση του φορολογουμένου για επιστροφή φόρου εισοδήματος που έχει καταβάλλει βάσει δήλωσής του, προϋποθέτει την αντίστοιχη ανάκληση της δήλωσης. Η ανάκληση αυτή μπορεί να γίνει είτε εντός του οικονομικού έτους κατά το οποίο υποβλήθηκε η δήλωση είτε και μεταγενεστέρως μέχρι όμως του χρόνου εντός του οποίου ήταν δυνατή η βεβαίωση του φόρου από τη φορολογική αρχή, δηλαδή εντός του πενταετούς χρόνου παραγραφής της σχετικής φορολογικής αξίωσης του Δημοσίου, εκτός εάν οριστικοποιηθεί στο μεταξύ η φορολογική εγγραφή. Μόνον δε από την τυχόν αποδοχή της υποβληθείσας εντός της ως άνω πενταετίας ανάκλησης, είτε με πράξη της φορολογικής αρχής είτε με απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, κατόπιν προσφυγής του φορολογουμένου κατά της ρητής, ή σιωπηρής απορρίψεως της δηλώσεως ανακλήσεως, καθίσταται αχρεώστητος ο φόρος που καταβλήθηκε με βάση την δήλωση και αρχίζει η προβλεπόμενη από το άρθρο 84 παρ. 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τριετής παραγραφή της αξίωσης επιστροφής του. Συνεπώς, σύμφωνα με τις ίδιες αποφάσεις του ΣτΕ, η προμνημονευθείσα διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 90 του Ν. 2362/1995, η οποία προϋποθέτει το αχρεώστητο της καταβολής χρηματικού ποσού στο Δημόσιο, δεν έχει πεδίο εφαρμογής ως προς το εντελώς διάφορο ζήτημα του χρόνου εντός του οποίου μπορεί να υποβληθεί ανάκληση δήλωσης φόρου εισοδήματος, από την αποδοχή της οποίας και μόνον καθίσταται αχρεώστητος ο φόρος, διότι το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται αποκλειστικά από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του Κ.Φ.Ε..

Επομένως, κατά τα γενόμενα δεκτά από το ΣτΕ, είναι διάφορο το ζήτημα της πενταετούς παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για τον καταλογισμό του φόρου, εντός της οποίας είναι δυνατή η υποβολή ανακλητικής δήλωσης, από το ζήτημα της τριετούς παραγραφής της αξίωσης για την επιστροφή του φόρου, η οποία προϋποθέτει την υποβολή ανακλητικής δήλωσης και αρχίζει από την αποδοχή της ανακλητικής δήλωσης.

6. Οδηγίες για την υποβολή εκπρόθεσμων ανακλητικών (τροποποιητικών) δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος οικονομικών ετών 2013 και προηγούμενων δόθηκαν με την ΠΟΛ. 1174/14.7.2014 εγκύκλιό μας. Ειδικότερα, διευκρινίστηκε ότι, ενόψει του άρθρου 72 παρ. 25 του Ν. 4172/2013 (Α' 167), οι διατάξεις του άρθρου 61 του Ν. 2238/1994 περί ανακλητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος δεν εφαρμόζονται από την έναρξη της ισχύος του Κ.Φ.Δ. (1-1-2014) και ότι οι εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις παρελθόντων ετών (οικονομικών ετών 2013 και προηγούμενα) υποβάλλονται μέσα στην προθεσμία των διατάξεων του άρθρου 19 του Κ.Φ.Δ..

7. Άλλωστε, με την ΠΟΛ. 1114/22.7.2016, με την οποία έγινε αποδεκτή η υπ' αριθμ. 14/2016 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η τροποποιητική δήλωση του άρθρου 19 του

Ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) περιλαμβάνει τόσο τη συμπληρωματική όσο και την ανακλητική δήλωση των άρθρων 62 παρ. 1 και 61 παρ. 4 του Ν. 2238/1994 και ότι η προθεσμία για την υποβολή της τροποποιητικής δήλωσης του άρθρου 19 του Ν. 4174/2013 εφαρμόζεται μόνο όταν αυτή λειτουργεί ως ανακλητική.

8. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, για τις τροποποιητικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος που υποβάλλονται από 1-1-2014 και μετά, ανεξάρτητα εάν αφορούν χρήσεις πριν ή μετά την έναρξη ισχύος του Κ.Φ.Δ., ισχύουν τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 της ΠΟΛ. 1174/14.7.2014 εγκυκλίου μας ως προς την προθεσμία υποβολής αυτών, ήτοι πέντε έτη από τη λήξη του έτους εντός το οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής (αρχικής) δήλωσης. Από την με οποιονδήποτε τρόπο αποδοχή της ως άνω τροποποιητικής δήλωσης άρχεται η προβλεπόμενη προθεσμία παραγραφής της αξίωσης επιστροφής φόρου, η οποία, για εισοδήματα των χρήσεων μέχρι 31-12-2013, είναι τριετής (παρ. 7 άρθρου 84 Ν. 2238/1994).

9. Από την έκδοση της παρούσας παύουν να ισχύουν τυχόν αντίθετες οδηγίες που έχουν δοθεί με προηγούμενες διαταγές και έγγραφα της Φορολογικής Διοίκησης (ενδεικτικά ΠΟΛ. 1147/29.9.2016, ΠΟΛ. 1161/1.11.2016, ΠΟΛ. 1190/15.12.2016 και με αριθμ. πρωτ. ΔΕΑΦ Α 1053834 ΕΞ 2017/5.4.2017 διευκρινιστικό έγγραφο σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση αποδοχών δικαστικών λειτουργών και λειτουργών του Ν.Σ.Κ. και την εκκαθάριση των τροποποιητικών φορολογικών τους δηλώσεων, καθώς και το με αριθμ. πρωτ. Δ12Α 1000840 ΕΞ 2014/30.12.2014 διευκρινιστικό έγγραφο σχετικά με την εφαρμογή της ΠΟΛ. 1234/27.10.2014), ως προς τα φορολογικά έτη για τα οποία δύνανται να υποβληθούν εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις, επισημαίνοντας ότι εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος υποβάλλονται μέσα σε πέντε έτη από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής (αρχικής) δήλωσης και η τριετής προθεσμία παραγραφής της αξίωσης επιστροφής του φόρου αρχίζει από την με οποιονδήποτε τρόπο αποδοχή τους.».

Επειδή, εν προκειμένω, για τη μείωση του δηλωθέντος (με την αρχική δήλωση) φορολογητέου εισοδήματος φορολογικού έτους 2016 κατά το ποσό του ειδικού επιδόματος (μουσικού) οργάνου, ύψους 3.876,00 €, που έλαβε ο προσφεύγων για το εν λόγω φορολογικό έτος, υποβλήθηκε από τον τελευταίο τροποποιητική - ανακλητική δήλωση φορολογίας εισοδήματος του οικείου φορολογικού έτους την 06/12/2016 και συνεπώς έχουν εφαρμογή ως προς τη δήλωση αυτή οι πιο πάνω αναφερόμενες διατάξεις και οδηγίες.

Επειδή, με τις διατάξεις της παραγράφου Γ.7 του άρθρου 69 του Ν. 2065/1992 ορίζεται ότι: «Εκτός από το μηνιαίο βασικό μισθό της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού παρέχονται στο καλλιτεχνικό προσωπικό των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, μεταξύ άλλων, και το επίδομα οργάνου. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου Γ.11 του ίδιου άρθρου και νόμου ορίζεται ότι προς διευκόλυνση της αγοράς, συντηρήσεως και επισκευής του οργάνου χορηγείται στους μουσικούς των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, οι οποίοι για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους υποχρεούνται να χρησιμοποιούν μουσικό όργανο της ιδιοκτησίας τους, ειδικό επίδομα οργάνου.».

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 2238/1994:

«1. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το εισόδημα που προκύπτει κάθε ένα οικονομικό έτος από μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα, συντάξεις και γενικά από κάθε παροχή που χορηγείται περιοδικά με οποιαδήποτε μορφή είτε σε χρήμα είτε σε είδος ή άλλες αξίες για παρούσα

ή προηγούμενη υπηρεσία ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, το οποίο αποκτάται από μισθωτούς γενικά και συνταξιούχους.».

Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 4 περ. ζ' του άρθρου 45 του Ν. 2238/1994, όπως προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 5 του Ν. 3522/2006 και ίσχυσε μέχρι 31-12-2009, «το ποσό του ειδικού επιδόματος μουσικού οργάνου, το οποίο χορηγείται στους μουσικούς της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής για την κάλυψη δαπανών αγοράς, συντήρησης και επισκευής μουσικού οργάνου ιδιοκτησίας τους για την εκτέλεση μουσικών έργων δε θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν υπόκειται σε φόρο».

Η διάταξη αυτή (παρ. 4 περ. ζ' του άρθρου 45 του Ν. 2238/1994) ίσχυσε για τις δηλώσεις οικονομικών ετών 2007 έως και 2010 και καταργήθηκε από 01-01-2010 σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν. 3842/2010 σε συνδυασμό με την περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 92 του ίδιου νόμου.

Επίσης, με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 της ΠΟΛ. 1135/2010 ορίζεται ότι:

«Καταργήθηκαν οι περιπτώσεις ε', στ' και ζ' της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε.. Μετά την κατάργηση αυτή, υπόκεινται σε φορολογία, ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, οι παρεχόμενες:

- από αθλητικά σωματεία ή ενώσεις αυτών αποζημιώσεις οδοιπορικών και λοιπών εξόδων ταξιδιών [...],
- οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στους υπαλλήλους του άρθρου 58 παρ. 3 του Ν. 1943/1991 (υπάλληλοι αποσπασμένοι σε πολιτικά γραφεία) και τέλος
- το ποσό ειδικού επιδόματος μουσικού οργάνου, το οποίο χορηγείται στους μουσικούς της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής για την κάλυψη δαπάνης αγοράς, συντήρησης και επισκευής μουσικού οργάνου ιδιοκτησίας τους για την εκτέλεση μουσικών έργων.

Τα πιο πάνω καταβαλλόμενα ποσά αποτελούν φορολογητέο εισόδημα των δικαιούχων και συναθροίζονται με τα τυχόν λοιπά εισοδήματά τους για να υπαχθούν σε φορολογία με βάση την κλίμακα του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε.. [...].».

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 4172/2013 ορίζεται ότι:

«1. Φορολογητέο εισόδημα είναι το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπέττουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε., από το ακαθάριστο εισόδημα.

2. Ο Κ.Φ.Ε. διακρίνει τις ακόλουθες κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων:

- α) εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις,
- β) εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα,
- γ) εισόδημα από κεφάλαιο και
- δ) εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.».

Επειδή, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1097/22-05-2018 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με θέμα «Φορολογική μεταχείριση ειδικού επιδόματος οργάνου που χορηγείται στους μουσικούς των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και της Ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής»:

«1. Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 4172/2013 ορίζεται ότι ο Κ.Φ.Ε. διακρίνει τις ακόλουθες κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων:

- α) εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις,

β) εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα,

γ) εισόδημα από κεφάλαιο και

δ) εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

2. Στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου αυτού διευκρινίστηκε ότι σε φόρο υπόκεινται μόνο τα εισοδήματα που εμπίπτουν σε μια από τις τέσσερις κατηγορίες που αναγνωρίζονται στο άρθρο αυτό και συνεπώς ότι δεν εμπίπτει στο εννοιολογικό πεδίο κανενός από τα αναφερόμενα εισοδήματα, δεν υπόκειται σε φόρο.

3. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 43Α του Ν. 4172/2013 ορίζεται ότι επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ των φυσικών προσώπων ή σχολάζουσας κληρονομίας. Για την επιβολή της εισφοράς λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό.

4. Με τις διατάξεις της παραγράφου Γ.7 του άρθρου 69 του Ν. 2065/1992 ορίζεται ότι εκτός από το μηνιαίο βασικό μισθό της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού παρέχονται στο καλλιτεχνικό προσωπικό των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, μεταξύ άλλων, και το επίδομα οργάνου. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου Γ.11 του ίδιου άρθρου και νόμου ορίζεται ότι προς διευκόλυνση της αγοράς, συντηρήσεως και επισκευής του οργάνου χορηγείται στους μουσικούς των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, οι οποίοι για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους υποχρεούνται να χρησιμοποιούν μουσικό όργανο της ιδιοκτησίας τους, ειδικό επίδομα οργάνου.

5. Επιπλέον, με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου Δ.4 του άρθρου 69 του Ν. 2065/1992 ορίζεται ότι με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Πολιτισμού, επεκτείνεται στους μουσικούς της Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής εν όλω ή εν μέρει το μισθολογικό καθεστώς που διέπει τους μουσικούς των κρατικών ορχηστρών. Ειδικότερα, με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 10 του άρθρου 6 του π.δ. 76/1993 προβλέπεται επίσης η χορήγηση ειδικού επιδόματος οργάνου και στους μουσικούς της Ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής για τους ίδιους σκοπούς για τους οποίους χορηγείται και στους μουσικούς των κρατικών ορχηστρών (διευκόλυνση της αγοράς, συντηρήσεως και επισκευής μουσικού οργάνου ιδιοκτησίας τους).

6. Με την αριθμ. Α231/2017 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου (Δ.Π.) Χαλκίδας, με την οποία έγινε δεκτή προσφυγή μουσικού της Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής, κρίθηκε ότι τα ποσά που έλαβε ο προσφεύγων κατά τα έτη 2011 και 2012 ως ειδικό επίδομα μουσικού οργάνου προορίζονται για την κάλυψη πραγματικών δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται οι μουσικοί της Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής κατά την άσκηση των καθηκόντων τους προς εξυπηρέτηση της υπηρεσίας τους και συνεπώς το επίδομα αυτό δεν συγκεντρώνει τα εννοιολογικά γνωρίσματα του εισοδήματος και δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος.

7. Επισημαίνεται ακόμα ότι παρόμοιες με την ανωτέρω είναι, μεταξύ άλλων, και οι αποφάσεις ΔΠρΑθ 13963, 13964/2008, 3341/2009, ΔΠρΠειρ 3000, 3001/2009 οι οποίες έχουν καταστεί αμετάκλητες, καθώς και οι ΔΠρΑθ 13949/2016, 7667/2018, ΔΠρΠειρ 238/2017 και ΔΠρΘεσ 9892/2017.

8. Μετά από όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω προκύπτει ότι το ειδικό επίδομα οργάνου που χορηγείται στους μουσικούς των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και της Ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, δεν συνιστά εισόδημα και δεν υπόκειται ούτε σε φόρο, ούτε και στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Ν. 4172/2013. Το ποσό του συγκεκριμένου επιδόματος που χορηγείται στους πιο πάνω μουσικούς δεν μπορεί να

χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη τεκμηρίου, καθόσον αυτό δίνεται για την κάλυψη πρόσθετων δαπανών στις οποίες αυτοί υποβάλλονται εξαιτίας της υπηρεσίας και των ιδιόμορφων συνθηκών εκτέλεσης της εργασίας τους.».

Επειδή, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1125/29-06-2018 εγκύκλιο του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με θέμα «Συμπληρωματικές διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή της ΠΟΛ. 1097/2018 εγκυκλίου σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση ειδικού επιδόματος οργάνου που χορηγείται στους μουσικούς των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και της Ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής»:

«1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 19 του Ν. 4174/2013 ορίζεται ότι αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει, ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση.

2. Επίσης, με τις διατάξεις της παρ. 2 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου ορίζεται ότι αν ο φορολογούμενος υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση εντός της προθεσμίας υποβολής της αρχικής φορολογικής δήλωσης, τότε και η τροποποιητική φορολογική δήλωση επέχει θέση αρχικής δήλωσης και θεωρείται ότι και οι δύο, αρχική και τροποποιητική έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα.

3. Με την ΠΟΛ. 1097/2018 εγκύκλιο διευκρινίσθηκε ότι το ειδικό επίδομα οργάνου που χορηγείται στους μουσικούς των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και της Ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής δεν συνιστά εισόδημα και δεν υπόκειται ούτε σε φόρο, ούτε και στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Ν. 4172/2013. Το ποσό του συγκεκριμένου επιδόματος που χορηγείται στους πιο πάνω μουσικούς δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη τεκμηρίου, καθόσον αυτό δίνεται για την κάλυψη πρόσθετων δαπανών στις οποίες αυτοί υποβάλλονται εξαιτίας της υπηρεσίας και των ιδιόμορφων συνθηκών εκτέλεσης της εργασίας τους.

4. Με την παρ. 5 του άρθρου 6 της ΠΟΛ. 1045/2018 Απόφασης Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. αναφορικά με τον τύπο και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα, καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2017, ορίζεται ότι αμοιβές που καταβάλλονται σε μισθωτούς και αφορούν αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης, ημερήσια αποζημίωση, αποζημίωση εξόδων κίνησης (περ. α' και β' παρ. 1 άρθ. 14 Ν. 4172/2013), επίδομα βιβλιοθήκης, δεν αποστέλλονται κατά την υποβολή του ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων, καθόσον οι αμοιβές αυτές καταβάλλονται, προκειμένου να αποζημιωθεί ο υπάλληλος για τα έξοδα που πραγματοποίησε για λογαριασμό της υπηρεσίας του. Ομοίως, δεν αποστέλλεται αρχείο για το επίδομα που χορηγείται στους δικαστικούς λειτουργούς, προκειμένου για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση δαπανών στις οποίες υποβάλλονται κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους (παρ. 3 άρθ. 30 Ν. 3205/2003).

5. Περαιτέρω, με την παρ. 3 του άρθρου 6 της ίδιας ως άνω Απόφασης, ορίζεται ότι με την υποβολή του ηλεκτρονικού αρχείου δεν εξαντλείται η υποχρέωση των εργοδοτών - ασφαλιστικών φορέων σχετικά με τις βεβαιώσεις όλων των εισοδημάτων, αλλά απαιτείται η χορήγηση βεβαιώσεων προς τους δικαιούχους σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Ο χρόνος χορήγησης της βεβαίωσης είναι ο ίδιος με τον χρόνο υποχρέωσης υποβολής του ηλεκτρονικού αρχείου.

6. Επίσης, με την ΠΟΛ. 1083/2018 εγκύκλιο έγινε δεκτό ότι οι τροποποιητικές δηλώσεις που υποβάλλονται λόγω επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών ή συντάξεων όπως και αυτές που υποβάλλονται εξαιτίας λάθους του εργοδότη ή του ταμείου κοινωνικής ασφάλισης και όχι λόγω υπαιτιότητας του δικαιούχου των αποδοχών ή συντάξεων, θεωρούνται εμπρόθεσμες και

υποβάλλονται χωρίς κυρώσεις εντός του φορολογικού έτους που εκδόθηκαν από τον εκκαθαριστή οι διορθωτικές βεβαιώσεις αποδοχών - συντάξεων.

7. Κατόπιν των ανωτέρω και λόγω του αποζημιωτικού χαρακτήρα του εν λόγω επιδόματος, προκύπτει ότι αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται στις αμοιβές για τις οποίες υπάρχει υποχρέωση υποβολής αρχείου βεβαιώσεων με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου.

Ωστόσο, πολλοί εκκαθαριστές μισθοδοσίας υπέβαλαν για το έτος 2017 το σχετικό αρχείο βεβαιώσεων, συμπεριλαμβάνοντας το επίδομα αυτό στις αμοιβές που φορολογούνται ως εισόδημα από μισθωτή εργασία (είτε με κωδικό 1 «τακτικές αποδοχές» είτε με κωδικό 2 «πρόσθετες αποδοχές»), δεδομένου ότι μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής του αρχείου βεβαιώσεων με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2017 (30.3.2018), δεν είχε ακόμη εκδοθεί η πιο πάνω εγκύκλιος (ΠΟΛ. 1097/2018), με την οποία ερμηνεύτηκε για πρώτη φορά στο πλαίσιο του Ν. 4172/2013 η φορολογική μεταχείριση του συγκεκριμένου επιδόματος (22.5.2018).

8. Στις περιπτώσεις αυτές οι εκκαθαριστές μισθοδοσίας, θα πρέπει να υποβάλουν εκ νέου διορθωτικό αρχείο βεβαιώσεων, αφαιρώντας το επίδομα αυτό από τις αμοιβές που φορολογούνται ως εισόδημα από μισθωτή εργασία. Παράλληλα, θα πρέπει να χορηγήσουν στους δικαιούχους και νέα βεβαίωση σε έντυπη μορφή αναγράφοντας σε αυτή την παρατήρηση ότι εκδίδεται προς αντικατάσταση της αρχικώς λανθασμένης εκδοθείσας βεβαίωσης για το φορολογικό έτος 2017. Σε περίπτωση αδυναμίας υποβολής, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, νέου διορθωτικού αρχείου βεβαιώσεων, με την παρούσα γίνεται δεκτή η χορήγηση στους δικαιούχους μόνο της πιο πάνω διορθωτικής βεβαίωσης σε έντυπη μορφή.

Για τις τροποποιητικές δηλώσεις που θα υποβληθούν από τους δικαιούχους, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 6 της παρούσας, κατόπιν χορήγησης νέας διορθωτικής βεβαίωσης, δεν επιβάλλονται τα πρόστιμα και οι τόκοι του Κ.Φ.Δ.. Τέλος, για τις τροποποιητικές αυτές δηλώσεις εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στην ΠΟΛ. 1172/2017 εγκύκλιο.».

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, βάσει της από 06/11/2018 Βεβαίωσης Επιδόματος Οργάνου, ο προσφεύγων, ως υπάλληλος (μουσικός) , μόνιμος υπάλληλος της εποπτευόμενης από το ΥΠ.ΠΟ.Α. Δημόσιας Υπηρεσίας «Ορχήστρα Λυρικής Σκηνής», κατά το χρονικό διάστημα από 01-01-2016 έως 31-12-2016, έλαβε ειδικό επίδομα οργάνου, ύψους 3.876,00 €, το οποίο σύμφωνα με την ως άνω βεβαίωση συνυπολογίστηκε στις τακτικές αποδοχές του και, ως εκ τούτου, επί του ποσού του εν λόγω επιδόματος εφαρμόστηκαν οι διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος και ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης.

Επειδή, ο προσφεύγων συμπεριέλαβε το ανωτέρω ποσό ειδικού επιδόματος οργάνου στον κωδικό 301 της αρχικής του δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1) φορολογικού έτους 2016.

Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τις προαναφερθείσες διατάξεις, το ποσό του ειδικού επιδόματος μουσικού οργάνου που έλαβε ο προσφεύγων ως μουσικός - μέλος της Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής για το φορολογικό έτος 2016 αφενός «δε συνιστά εισόδημα και δεν υπόκειται ούτε σε φόρο εισοδήματος, ούτε και στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Ν. 4172/2013» και αφετέρου «δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη τεκμηρίου».

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

Την αποδοχή της με ημερομηνία κατάθεσης 22/03/2019 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής του-..... ΤΟΥ ΑΦΜ, και, συγκεκριμένα, τη **μη υπαγωγή**, τόσο σε φόρο εισοδήματος, όσο και στην κατ' άρθρο 43Α του Ν. 4172/2013 ειδική εισφορά αλληλεγγύης, του ειδικού επιδόματος οργάνου, ύψους 3.876,00 €, που έλαβε ο προσφεύγων ως μουσικός - μέλος της Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής για το φορολογικό έτος 2016 και τη **διενέργεια** από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Γλυφάδας **νέας εκκαθάρισης** σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Η παρούσα απόφαση να κοινοποιηθεί από αρμόδιο όργανο με τη νόμιμη διαδικασία στον υπόχρεο.

Ακριβές Αντίγραφο

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ Α2

**Η Υπάλληλος του Τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης**

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.